

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
KHOA KHOA HỌC QUẢN LÝ**

QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ KINH TẾ

(Giáo trình sau đại học)

**NHÀ XUẤT BẢN
KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT**

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
KHOA KHOA HỌC QUẢN LÝ

PTS. Mai Văn Bưu - PTS. Phan Kim Chiến

QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ KINH TẾ

(GIÁO TRÌNH SAU ĐẠI HỌC)

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT
HÀ NỘI - 1999

Lời nói đầu

Quản lý nhà nước về kinh tế là một trong những nhân tố cơ bản quyết định sự tăng trưởng hay phát triển kinh tế của một đất nước trong thời đại ngày nay. Song quản lý Nhà nước về kinh tế với tư cách là một bộ môn khoa học lại rất trẻ so với các bộ môn khoa học kinh tế khác, kể cả trên thế giới cũng như ở Việt Nam. Giáo trình "Quản lý Nhà nước về kinh tế" do bộ môn Khoa học quản lý, nay là Khoa Khoa học quản lý - Đại học Kinh tế quốc dân, biên soạn dùng cho sinh viên khối kinh tế được xuất bản lần đầu vào năm 1995. Qua nhiều lần sửa đổi, hoàn thiện và xuất bản, giáo trình đã có những tiến bộ đáng kể, góp phần hình thành một môn khoa học mới đang là đòi hỏi của thực tế Việt Nam.

Xuất phát từ nhu cầu đào tạo cán bộ quản lý kinh tế ở cấp cao, từ những thành tựu nghiên cứu đã đạt được trong lĩnh vực này, từ thực tế sinh động của các nước cũng như của Việt Nam, Khoa Khoa học quản lý - Đại học Kinh tế quốc dân biên soạn "Quản lý Nhà nước về kinh tế" quốc dân dùng cho đào tạo sau đại học. Giáo trình nhằm cung cấp cho nghiên cứu sinh những kiến thức sâu, rộng có hệ thống về quản lý Nhà nước trong lĩnh vực kinh tế với số giờ lên lớp là 45 tiết.

Giáo trình do PTS. Mai Văn Bửu và PTS. Phan Kim Chiến chịu trách nhiệm biên soạn và được phân công như sau:

PTS. Mai Văn Bửu - Phó chủ nhiệm Khoa, chương I, III, V, VI và IX.

PTS. Phan Kim Chiến - Phó chủ nhiệm bộ môn Quản lý kinh tế, chương II, IV, VII, VIII.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, nhưng chắc chắn giáo trình được

biên soạn lần đầu không tránh khỏi còn nhiều thiếu sót. Khoa Khoa học quản lý mong nhận được sự góp ý của các bạn đồng nghiệp, của các anh chị em nghiên cứu sinh và của tất cả các bạn đọc. Khoa Khoa học quản lý xin chân thành cảm ơn tất cả những ai đã tạo điều kiện giúp đỡ cho cuốn sách được xuất bản, đặc biệt là sự giúp đỡ của lãnh đạo Đại học Kinh tế quốc dân, Nhà xuất bản Khoa học và Kỹ thuật, tác giả của các tài liệu mà cuốn sách đã tham khảo.

Thư góp ý xin gửi về Khoa Khoa học quản lý, Đại học kinh tế quốc dân Hà Nội.

Hà Nội, ngày 14 tháng 12 năm 1998

KHOA KHOA HỌC QUẢN LÝ

MỤC LỤC

	Trang
Lời nói đầu	3
Chương I - Tổng quan quản lý Nhà nước về kinh tế	5
I. Tăng trưởng, phát triển và chức năng kinh tế của Nhà nước	5
II. Quản lý Nhà nước về kinh tế	38
III. Quản lý Nhà nước về kinh tế là một khoa học	47
IV. Câu hỏi và bài tập	51
Chương II: Quy luật và các nguyên tắc quản lý Nhà nước về kinh tế	52
I. Quy luật	52
II. Các nguyên tắc quản lý và quản lý Nhà nước về kinh tế	68
III. Câu hỏi ôn tập	93
Chương III: Các hình thức và phương pháp quản lý Nhà nước về kinh tế	94
I. Các hình thức hoạt động quản lý Nhà nước	94
II. Văn bản quản lý Nhà nước	96
III. Các phương pháp quản lý của Nhà nước về kinh tế	113
IV. Câu hỏi ôn tập	124
Chương IV: Thông tin và quyết định trong quản lý Nhà nước về kinh tế	125
I. Thông tin trong quản lý	125
II. Quyết định quản lý kinh tế của Nhà nước	152
III. Câu hỏi ôn tập	174
Chương V: Các chức năng quản lý Nhà nước về kinh tế theo phương hướng tác động	175
I. Tổng quan về chức năng quản lý kinh tế của Nhà nước	175
II. Thiết lập khuôn khổ pháp luật về kinh tế	177
III. Tạo lập môi trường thuận lợi cho hoạt động sản xuất kinh doanh về kinh tế, chính trị và xã hội	184

IV. Chức năng bảo đảm cơ sở hạ tầng cho phát triển	199
V. Chức năng hỗ trợ sự phát triển	210
VI. Cải cách khu vực công	212
VII. Câu hỏi ôn tập	213
Chương VI: Các chức năng quản lý Nhà nước về kinh tế theo giai đoạn tác động	214
I. Chức năng định hướng phát triển kinh tế đất nước	214
II. Chức năng tổ chức và điều hành nền kinh tế của Nhà nước	234
III. Chức năng kiểm soát và điều chỉnh của Nhà nước	236
IV. Câu hỏi ôn tập	246
Chương VII: Quản lý Nhà nước trên một số lĩnh vực kinh tế chủ yếu	247
I. Quản lý Nhà nước về lĩnh vực tài chính tiền tệ	247
II. Quản lý Nhà nước trên lĩnh vực kinh tế đối ngoại	273
III. Quản lý Nhà nước về khoa học và công nghệ	283
IV. Câu hỏi ôn tập	296
Chương VIII: Cơ cấu bộ máy quản lý Nhà nước về kinh tế	297
I. Những vấn đề cơ bản về Nhà nước	297
II. Tổng quan về Nhà nước cộng hoà XHCN Việt Nam	301
III. Cơ cấu bộ máy quản lý Nhà nước về kinh tế	320
IV. Câu hỏi ôn tập	363
Chương IX: Công chức quản lý kinh tế	364
I. Khái niệm, vai trò của công chức quản lý Nhà nước về kinh tế	364
II. Tuyền dụng công chức quản lý kinh tế	374
III. Quyền và nghĩa vụ công chức, khen thưởng và kỷ luật	380
IV. Trách nhiệm công vụ	385
V. Công chức lãnh đạo trong quản lý kinh tế	390
VI. Câu hỏi và bài tập tình huống	402
Tài liệu tham khảo	404